

De revolutie die mislukte en de wereld veranderde...

*"There have been two world revolutions.
One took place in 1848. The second took place in 1968.
Both were historical failures. Both transformed the world"*¹

In dit nummer een aantal bijdragen over en rond mei '68. Piet Piryns heeft gelijk als hij de vijfjaarlijkse verjaardagen van mei '68 vergelijkt met rituelen zoals het herdenken van de Tweede Wereldoorlog. En natuurlijk is de term 'achtenzestiger' een containerbegrip voor al wie zich toen maatschappijkritisch opstelde.² Intussen weten we ook wel dat mei '68 slechts een symboolmoment is in een periode van twintig jaar, een periode vol paradoxen trouwens. Maar we moeten daarom niet alles met het badwater weggooien.

Vandaag is het blijkbaar bon ton, zowel ter rechter- als ter linkzijde, om die periode van revolte en contestatie te reduceren tot een oprisping van enkele *fijs et filles à papa*. Kristin Ross publiceerde enkele jaren geleden een interessant boek waarin ze aantoonde hoe gaandeweg een nieuwe geschiedenis werd geschreven over de beweging van toen, de geschiedenis van een halfzachte jongerenbeweging zonder enige sociopolitieke implicaties.³ Of hoe het ontkrachten van mythes tot nieuwe falsificaties kan leiden. Om Mark Mazower, gerenomeerd historicus, te citeren: *"Ideologieën zijn belangrijk, niet zozeer als gidsen voor de geschiedenis, als wel als middelen voor geloof en politieke actie. Als de dogma's van het verleden ons niet meer in hun greep houden, wil dat niet zeggen dat ze vanaf het eerste begin slechts grootschalig bedrog waren."*⁴

Aan de historici dus om te nuanceren en hiaten in het onderzoek te vullen. Het boek van Gerd-Rainer Horn, *The Spirit of '68* is in die zin verrassend. In plaats van te focussen op de factoren die leidden tot het failliet van de beweging, onderzoekt hij de elementen die de studenten- én arbeiderscontestatie mogelijk maakten, met veel aandacht voor de specifieke context van elk land. Een korte recensie van het boek door Bart Latré vindt u in dit nummer. Wat de hiaten betreft, is er de bijdrage van Mattias Van den Eede die het heeft

Manifestatie van Franstalige studenten tegen de splitsing van de Katholieke Universiteit Leuven, 1963 (Louvain-la-Neuve, Archives de l'Université catholique de Louvain, fonds CHUL)

over de Franstalige Leuvense studentengemeenschap in de periode 1960-1975. Zoals zo vaak gebeurt met het 'verliezende kamp', is het doen en laten van de Franstaligen na de splitsing van Leuven immers volledig in de vergetelheid beland, ook in de literatuur en in de recente historiografie.

In een andere, naar eigen zeggen 'vrij subjectief gekleurde' bijdrage, probeert Benny Madalijns de politieke denkbeelden van de Waalse communist Louis Deltour en zijn artistieke voorstellingen ervan naast de werkelijkheid van mei '68 te zetten. De auteur ziet dit als een aanzet om het vrijwel onbestaande verhaal te vertellen van links geëngageerde kunstenaars die een alternatieve bijdrage leverden aan het kunstgebeuren in België in die periode. Hij sluit hiermee aan bij het themanummer dat de BEG eind vorig jaar uitbracht over enkele culturele en sociale fenomenen in de jaren 1970.⁵

In dit nummer ook een heel oprechte getuigenis, wars van elk cynisme, van Monika Triest over haar jaren in de VS en hoe ze middenin het 'krijgsgewoel' van '68 terecht kwam.

En ten slotte nog een beetje Petite Histoire over de straatpoëzie in '68.

Naast mei '68 is er nog een opgemerkt stuk over de 'Arbeiterfoto's' in Duitsland en hoe ze hier in België navolging kregen, wat nieuws over verwerkte archieven en enkele recensies.

Een kleine revolutie ook in *Brood & Rozen*: vanaf dit jaar wordt het tijdschrift in kleur gedrukt. Om de illustraties, die we meer en meer als eigenlijke bron zien, beter tot hun recht te laten komen. En omdat we nog lang niet geloven in het Einde der Geschiedenis!

(1) G. ARRIGHI, T.K. HOPKINS, I. WALLERSTEIN, *Antisystemic Movements*, London: Verso, 1989. Geciteerd in: G.-R. HORN, *The Spirit of '68. Rebellion in Western Europe and North America, 1956-1976*, Oxford University Press, 2007, p. 238.

(2) P. PIRYNS, Herinneringen van een achtenzestiger. In: *Knack Historia*, januari 2008.

(3) K. ROSS, *May '68 and its Afterlives*, The University Chicago Press, 2004, 247 p.

(4) M. MAZOWER, *Duister continent. Europa in de twintigste eeuw*, Olympus, 2002, p. 12. Met dank aan Hendrik Defoot.

(5) Een nieuwe manier van leven? De jaren '70. Themanummer van de *Bijdragen tot de Eigentijdse Geschiedenis*, (2007)18, 277 p.